

[Fuglsang.]

lige så tydeligt, når det taler om, hvad der vil ske, når vi åbner vort hjemmemarked for engelske industrivarer med en kapitalkraft bag sig, der kun kan forekomme i et stort land:

„Megen fantasi“ — tilføjer det — „skal der ikke til at forestille sig, at de inden for de seks liggende industrier ikke roligt lader sig slå af marken, når de syv begynder at give hinanden favører. Norden og ikke mindst Danmark vil blive en af de slagmarker, hvor de fremrykkende hære vil støde sammen. Det vil blive ubehageligt og farligt for den lokale befolkning.“

Det er vel blandt andet denne foruroligende tanke, der også i dag får politikere til at stræbe stærkt hen imod en sammenslutning mellem de seks' fællesmarked og de ydre syv. Jeg har ikke særlig tro til, at det vil lykkes. Jeg tror gerne, at viljen er til stede, men netop det, at der trods al god vilje er dannet to indbyrdes stridende markedsområder, er ikke nogen tilfældighed, men et udtryk for reelle modsætninger inden for den vestlige, den kapitalistiske verdens førende stormagter. Men bortset herfra tror jeg, at vi for vor part kommer til at gøre os klart, at om det skete, om denne sammenslutning skulle finde sted, så ville det ikke ændre væsentligt i det forhold, at vort land blev en viljeløs slagmark for stormagterne og deres monopolkampe, ej heller ville det ændres, om USA, der nu har meldt sig sammen med Canada, skulle gå ind i dette fælles område.

Dem, som det vil gå ud over, vil givetvis særlig blive de mindre og middelstore virksomheder, der væsentligt bygger på hjemmemarkedet. Det viser tal og undersøgelser, og jeg må næsten tro, at det nedsatte toldlovsudvalg har fået et endog meget stærkt indtryk heraf gennem de mange henvendelser, det har modtaget. Det gælder bl. a. virksomheder, som har afgørende betydning for den by og det opland, hvori de ligger. Jeg har f. eks. set, at blandt de mindre virksomheder, der har henvendt sig, skulle være beslagfabrikken i Nibe, en virksomhed, som med sine 250 arbejdere må betyde overordentlig meget for en by af Nibes størrelse. Jeg har ganske vist også set, at direktøren er fremkommet med

beroligende udtalelser til Jyllands-Posten, men på mig virker de ikke særlig beroligende. Hvad skulle han ellers sige? Tilbage står, at om han ikke selv føler grund til uro, hvorfor skulle han så rejse herover og besøge udvalget? Selv meget store virksomheder føler sig også på usikker grund. Således har f. eks. Thrige i Odense med sine 4 000 arbejdere stillet sig op i køen foran toldlovsudvalget. Og så kommer altså spørgsmålet, som Dansk Arbejde stillede, om trangen til at være europæere nu også er så stor, at de mennesker, der står i fare for at miste deres arbejdsplads, ikke ville foretrække at bevare deres arbejde og fortsætte med slet og ret at være danske og så give afkald på at blive kaldt europæere. Der gives virksomhederne det gode råd, at de skal forstå den tid, vi lever i, og omstille sig, omstille produktion, salgsapparat o. s. v. Heroverfor må vi sige, at de, der klager over, at det er svært liden tid, regeringen giver til denne gennemgribende omstilling, jo har ret. Det må da vist også efter de sidste diskontoforhøjelser tilføjes, at de økonomisk set ikke gør det lettere; til gengæld gør de det adskilligt dyrere.

De, som i sidste instans kommer til at lægge ryg til den letsindighed, som frihandels-sammenslutningen er, såvel som til diskontoforhøjelsens virkninger, bliver arbejderne, og sådan set forstår jeg så udmærket det ærede medlem hr. Hans Rasmussens bekymrede indlæg under åbningsdebatten. De fabrikker, som er i farezonen, er jo arbejdspladser og eksistensgrundlag for tusinder af danske arbejdere. I formålsparagraffen lover man fuld beskæftigelse og stigende levestandard, men i virkeligheden betyder frihandelsområdet en stærk trussel om arbejdsløshed, det betyder stigende konkurrence på arbejdspladserne og dermed også øget tryk på arbejdsforhold og levestandard. Det er i den forbindelse ganske interessant og også tankevækkende at læse om den omsorg, arbejdsgiverne pludselig har fået for det, de kalder arbejdskraftens bevægelighed. Det er ikke så forfærdelig længe siden, de samme kredse var bekymrede for det samme begreb, som man bare dengang kaldte flakkeri, men det må alt sammen ses som et led i bestræbelserne for bevidst at skabe en utryghedsfølelse hos arbejderne, som gør det lettere at tvinge